

ת"פ 41615/03/21 - מדינת ישראל נגד עיד שבאנה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 41615-03-21 מדינת ישראל נ' שבאנה

בפני כב' השופט אילן סלע

בעניין:

מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי), ע"י

המאשימה

עו"ד ג'ניה קליימן

נגד

1. עיד שבאנה

2 ע"י ב"כ עו"ד ראמי עותמאן 2. מוחמד עלקם 3. רביע

הנאשמים

סיאד

גזר דין - נאשם 1

הכרעת הדין

1. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות שונות בגין אירוע שוד שהיה ביום 19.02.21. לנאשמים 2 ו-3 יוחסה עבירת שוד ולנאשם 1 יוחסה עבירה של סיוע לשוד, לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק") בצירוף סעיף 31 לחוק. בנוסף, לנאשמים 1 ו-2 יוחסה עבירה של שיבוש מהלכי משפט, ולנאשם 2 גם עבירה של התחזות כעובד ציבור ועבירה של קבלת דבר במרמה. כל הנאשמים הורשעו על פי הודאתם. גזר דין זה מתייחס לנאשם 1 בלבד (והוא יכונה להלן: "הנאשם").

2. יצוין, כי ביום 22.03.22 נגזר דינו של נאשם 3 והושת עליו עונש מאסר 48 חודשי מאסר בפועל (מתוכם 42 בגין תיק זה ו-6 בשל הפעלת מאסרים מותנים שהוטלו עליו בהליכים אחרים), מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך של 5,000 ₪. ביום 26.06.22 נגזר דינו של נאשם 2 והושת עליו עונש מאסר של 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך של 5,000 ₪.

3. לפי המתואר בכתב האישום, לפני יום 19.02.21 קשרו הנאשמים ואדם נוסף בשם מחמד גיוסי (להלן: "מחמד") קשר להגיע לקיוסק ששייך לנאדר עליאן (להלן: "המתלונן"), וליטול ממנו ללא הסכמתו ובמרמה חפצים בעלי ערך מתוך כוונה לשלול אותם ממנו שלילת קבע.

4. ביום 19.02.21 בשעה 21:49 הגיעו הנאשם, נאשם 3 ומחמד, לפי התכנית שרקחו, לצומת אל חאדר, שם פגשו את נאשם 2 שהגיע במונית. הארבעה נסעו בשני כלי רכב, אחד ליד השני, ונעצרו סמוך למפעל בטון בקרבת כביש המנהרות, שם הותר נאשם 2 את המונית והצטרף לשלושת האחרים ברכבם, והם נסעו לקיוסק.

5. עם הגעתם לקיוסק, נותר הנאשם ברכב, בעוד שנאשם 2 ומחמד נכנסו לקיוסק כשהם מצוידים בפנס וחובשים קובעי משטרה לראשם. נאשם 3 נעמד בכניסה לקיוסק כשהוא חבוש כובע גרב אפור. כל השלושה עטו מסכות פה-אף עמוד 1

על פניהם וכפפות לידיהם.

6. מחמד ונאשם 2 הציגו עצמם בכזב בפני המתלון כשוטרי בילוש. נאשם 2 נעמד מול המתלון שישב על כסא מאחורי דלפק. הוא האיר לעבר המתלון בפנס ודרש ממנו להציג בפניהם תעודת זהות. בשל אמונו במצג השווא, מסר להם המתלון את תעודת הזהות, בה שמר שיק בסך של 1,400 ₪ ו-290 דולר. נאשם 2 נטל את תעודת הזהות והעבירה לנאשם 3 שעמד באותה עת בכניסה לקיוסק.

7. בשלב זה, שאל נאשם 2 את המתלון מדוע עיניו אדומות, וחרף הסברו של המתלון כי הוא עייף, טען בפניו נאשם 2 כי עיניו אדומות בשל התעסקותו במכירת סמים. מחמד נכנס לאזור הדלפק ודרש מהמתלון לצאת על מנת שניתן יהיה לערוך חיפוש על גופו. המתלון, שהאמין כי מדובר בשוטרים, עשה כדבריהם. אז, ערך מחמד חיפוש על גופו של המתלון, כשנאשם 2 מאיר לעברו בפנס. נאשם 3, עמד בשלב זה לכניסה לקיוסק ואחז בתעודת הזהות של המתלון.

8. בשלב זה, כחלק ממצג השווא, הביא מחמד סכין שמצא בחנות, שאל את המתלון לפשר הימצאותה בקיוסק ודרש מהמתלון, יחד עם נאשם 2, לערוך חיפוש בקיוסק. מחמד החל לחפש מאחורי הדלפק חפצים בעלי ערך על מנת ליטלם.

9. המתלון שחשש לכספו, ביקש מהנאשמים ומחמד שלא יגעו במגירה בשל כך שיש בה כסף, וכן ביקש מהם להציג בפניו תעודת שוטר. אז, הוציאו נאשם 2 ומחמד את המתלון, בניגוד לרצונו, וחרף התנגדותו, אל מחוץ לקיוסק, כשהם מושכים ודוחפים אותו.

10. לאחר מכן, החל מחמד לחפש בקיוסק חפצים בעלי ערך, ובמקביל נאשמים 2 ו-3 פעלו להכניס את המתלון בכוח לרכב עמו הם הגיעו למקום. נוכח התנגדות המתלון, הצטרף גם הנאשם לסייע לחבריו להכניס את המתלון בכוח לרכב. המתלון המשיך להתנגד, ואז, מי מהנוכחים הכה את המתלון בראשו והם הכניסו אותו למושב האחורי של הרכב. אחד מהנוכחים הצמיד את ראשו של המתלון לכיסא בעוד רגלו נותרה מחוץ לרכב. בשלב זה, אחד מהנוכחים ניסה לסגור בכוח את דלת הרכב, בעוד אחר ניסה לחסום את פיו של המתלון שלא יצעק. חרף מאמצי הנאשמים, הצליח המתלון להימלט מהרכב ולנוס מהמקום.

11. בשלב זה, נטל מחמד ממגירת הקיוסק סך של כ-25,000 ₪ ונכנס לרכב. לאחר מכן, החל המתלון לשוב לקיוסק, אך אחד מהנאשמים או מחמד, סימן לעברו סימון של אקדה. בעקבות זאת, שב המתלון וברח מהנאשמים. הנאשמים ומחמד נמלטו מהמקום עם הסך של 25,000 ₪, שיק בסך של 1,400 ₪, 290 דולר ותעודת הזהות שהיו שייכים למתלון, ללא הסכמתו, ובמרמה. למתלון נגרמו כאבים ברגלו. בהמשך, במטרה להסתיר את מעשיהם, פעלו הנאשם, נאשם 2 ומחמד למכור את הרכב בו נסעו בזמן האירוע ולרכוש רכב דומה לו במראהו.

תסקיר שירות המבחן

12. נתבקש והוגש תסקיר שירות המבחן ממנו נלמד אודות הנאשם. בין היתר עלו נסיבות קשות שלא אפרטם בשל צנעת הפרט. קצין המבחן ציין כי הנאשם נטל אחריות חלקית לביצוע המעשים בהם הורשע, תוך שימוש במנגנוני הגנה של טשטוש, צמצום והפחתת חומרת המעשים. לצד זאת צוין, כי ההליך המשפטי, תקופת המעצר בבית הסוהר ובפיקוח אלקטרוני, חידדו את גבולות המותר והאסור אצל הנאשם ומהווים גורם הרתעתי. קצין המבחן פרט את הנסיבות המהוות גורמי סיכון וסיכויי השיקום, אך לא בא בהמלצה טיפולית.

תסקיר נפגע עבירה

13. הוגש גם תסקיר נפגע עבירה. במסגרתו ציין המתלונן כי הוא עדיין סובל מכאבים חזקים בצוואר וברגליים כמו גם מפחד ופאניקה המלווים בדיכאון חמור.

טיעוני ב"כ הצדדים

14. בטיעוניו לעונש הצביעה ב"כ המאשימה על הנסיבות והערכים המוגנים שנפגעו כפי שפורטו בטיעונים בעניינם של נאשמים 2 ו-3. בין היתר, התכנון שקדם לאירוע, הצטיידות הנאשמים בכובעים ואביזרים לצורך ההתחזות, והיכולת לצפות את התפתחות הדברים עד כדי שוד. היא הצביעה על כך שהנאשם אמנם לא נטל חלק במעשים שנעשו בתוך החנות, אך הוא נטל חלק באירוע האלים כלפי המתלונן מחוץ לחנות בניסיון להכניסו לרכב. כן הצביעה ב"כ המאשימה על סכום הכסף המשמעותי שנגנב מהמתלונן והנזקים שנגרמו לו כפי שעולה מהצהרת נפגע העבירה.

15. ב"כ המאשימה טענה כי בשים לב לחלקו של הנאשם ביחס לחלקם של שני הנאשמים האחרים, נכון לקבוע מתחם עונש הנע מ-18 ועד 36 חודשי מאסר, לצד עונשים נלווים.

16. בהתייחס לנאשם, היא הצביעה על עברו הפלילי, ועל כך שהוא השתחרר לא לפני זמן רב מריצוי 30 חודשי מאסר, אשר לא היה בהם כדי להרתיעו מביצוע העבירות נשוא הליך זה. את הודאתו, ציינה, יש לזקוף לזכותו, אך מהתסקיר עולה כי נטילת האחריות במובן המהותי היא חלקית. בשל כך, נתבקש להשית על הנאשם 24 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

17. מנגד, ב"כ הנאשם הצביע על כך שחלקו של הנאשם שונה מאוד מחלקם של שני הנאשמים האחרים, כשחלקו של הנאשם היה מזערי. הוא לא נכנס לתוך החנות, לא שדד את הכסף, לא לקח את הכסף, ורק בשלב מאוחר ולאחר שהנאשמים האחרים הוציאו את המתלונן מחוץ לחנות, הוא התערב באירוע. לדבריו, מתחם העונש ההולם את נסיבות ביצוע העבירה בשים לב לחלקו של הנאשם נע מ-6 חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל, והוא תמך טיעוניו בפסיקה.

18. לדבריו, הנאשם לוקח אחריות על חלקו באירוע, ומסקנות קצין המבחן נובעות כנראה בשל חוסר הבנה. באשר לעברו הפלילי נטען כי מדובר במעשים שנעשו כשהנאשם היה כל גבול הבגירות. כן נתבקש לקחת בחשבון את

תקופת מעצרו, תקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני, והתקופה הארוכה שהוא מצוי במעצר בית מלא. בסופו של יום הוא עתה להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם ולהשית עליו עונש מאסר בעבודות שירות.

19. הנאשם ציין כי הוא מתנצל על מעשיו, והוא מקווה לפתוח חיים חודשים ולא לשוב עוד למעמד מעין זה.

דין והכרעה

20. הערכים החברתיים המוגנים העומדים בבסיס העבירה בה הורשע הנאשם הם כבוד האדם, קניינו, שלמות גופו ונפשו, בטחונו האישי, וכן ביטחון הציבור ושמירה על הסדר הציבורי. אך לאחרונה שב בית המשפט וציין כי "חומרתה הרבה של עבירת השוד הודגשה זה מכבר על ידי בית משפט זה, לאור השפעותיה ארוכות הטווח על קורבן העבירה - אשר פעמים רבות סובל מטראומה וחרדה לזמן ממושך - וכן על תחושת הביטחון של הציבור כולו" (ע"פ 1167/21 חוג'יראת נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 31.05.21)).

21. אין אלא לחזור על הדברים שנאמרו בעניינם של נאשמים 2 ו-3, כי חומרת מקרה זה נעוצה בתכנון המוקדם, שגם אם לא כלל את התכנון לשימוש בכוח, כלל את ההצטיידות בפנסים ובכובעי משטרה, ותכנון המרמה שבהתחזות לשוטרים. אפשרות השימוש בכוח היא צפויה בהחלט בנסיבות שכאלו. חומרה נוספת מצויה בעובדה כי הדבר נעשה בצוותא בקבוצה שמנתה ארבעה אנשים, כל אחד עם תפקידו המיוחד לו.

22. גם לא ניתן להתעלם מהאלימות שהופעלה כלפי המתלונן, גם אם היא אינה ברף גבוה, אם כי יש לתת משקל לכך שבסופו של יום הנזק הגופני שנגרם אינו גדול. לעומת זאת, מתצהיר המתלונן עולה כי הוא עדיין סובל מכאבים גופניים ופחד הגורם לו לדיכאון, וכאמור, השפעותיו של מעשה שוד על הנשדד לטווח הארוך הן ידועות ומוכרות. בצדק גם נטען כי חומרה יתירה נודעת לכך שהשוד כוון כנגד מוכר בקיוסק בשעת לילה בנסיבות בהן הוא מהווה "טרף קל" (ראו: ע"פ 5368/14 אברהם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.09.14)).

23. באשר למדיניות הענישה, זו פורטה בהרחבה בגזר דינו של נאשם 3, והמבקש לעמוד עליה ימצאנה שם. בהמשך לכך נקבע בכל הנוגע לנאשמים 2 ו-3 כי מתחם העונש ההולם מקרה זה בנסיבותיו, נע מ-24 חודשים ועד ל-60 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי במקרים המתאימים. זאת בשים לב לאופן ביצוע השוד, עוצמת האלימות שהופעלה, ועוצמת הפגיעה בנפגע העבירה (ראו: ע"פ 3623/21 אבו עאנם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 4.11.21); ע"פ 9053/20 כהן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 22.03.21)). ברם, חלקו של הנאשם לא אך מצומצם יותר, אלא שהוא הורשע בסיוע לנאשמים 2 ו-3 בביצוע העבירות. בשים לב לכך יש לקבוע מתחם עונש הולם את מעשיו של הנאשם בנסיבותיהם הנע מ-10 חודשי מאסר ועד 25 חודשים.

24. ב"כ הנאשם הגיש פסיקה ממנה ביקש ללמד כי במקרים אחרים הושתו עונשים שלא כללו מאסר בפועל כי אם מאסר בעבודות שירות על מי שהורשעו בסיוע לביצוע שוד. דא עקא, שעיון בגזרי הדין שהוגשו מלמד כי בכל אותם מקרים, חלקו של המסייע לא היה משמעותי, והוא הסתכם לא פעם בביצוע פעולות שלא כללו השתתפות פעילה במעשה. לא כך הוא במקרה שלפני, בו הגם שהנאשם לא היה חלק מהתכנון המוקדם, הרי שדווקא בשלב של נקיטת

האלימות, המביאה את המעשה לגדרי השוד, הוא נטל חלק פעיל, ותרומתו בחלק זה של האירוע משמעותית. הפסיקה שהוגשה עצמה מלמדת כי במקרים בהם הסיוע היה משמעותי, הושת עונש מאסר בפועל, שלא פחת משנת מאסר. חלק מגזרי הדין שהוגשו עוסקים במקרים בהם סטה בית המשפט ממתחם העונש ההולם לקולא משיקולי שיקום, דבר שאינו רלוונטי למקרה זה. דווקא עיקרון אחידות הענישה הקובע כי יש לגזור עונשים דומים לנאשמים שהורשעו במסגרת אותו כתב אישום, בנסיבות דומות, בשים לב לחלקו של כל אחד ואחד באותו אירוע (ראו למשל: ע"פ 1307/15 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 1.04.15); ע"פ 4450/11 עספור נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 8.02.12)).

מכאן לנאשם.

25. הנאשם כבן 24 בעברו הרשעה בעבירה של יידוי אבן לעבר כלי תחבורה ועבירה של חבלה במזיד ברכב בעטיה נדון ל-30 חודשי מאסר. המאסר הארוך לא היה בו כדי להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות. לצד זאת, הוא הודה במיוחס לו, נטל אחריות על המעשים והביע חרטה. בשים לב לכך ולאמור בעניינו בתסקיר, יש לגזור את עונשו בשליש המתחם, לאחר נתינת הדעת על תקופת מעצרו בפיקוח אלקטרוני ובמעצר בית, ולעובדה כי לא נטען להפרה כלשהי של התנאים בהם שוחרר.

25. בשים לב לכל האמור אני משית על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 2.03.21 ועד יום 15.07.21. הנאשם יתאם את כניסתו למאסר עם קצין אבחון ומיון של שירותבתי הסוהר בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד ליום 2.10.22 בשעה 09:00 במתקן המעצר בבית הסוהר הניצן ברמלה, עם תעודת הזהות וההעתק גזרהדין.

ב. 6 חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו ישוב ויעבור עבירת שוד.

ג. 4 חודשי מאסר אותם לא ירצה אלא אם בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסרו ישוב ויעבור עבירת רכוש אחרת.

ד. פיצוי למתלון בסך של 5,000 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 1.01.2023.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א אלול תשפ"ב, 07 ספטמבר 2022, במעמד המתייצבים.